

Željko Obrenović
Aleksandar Ilić

SRPSKI PSIHO

■ Laguna ■

Copyright © 2007 Željko Obrenović i Aleksandar Ilić

Copyright © 2007 ovog izdanja LAGUNA

Edicija Meridijan
Knjiga 6

SRPSKI PSIHO

SADRŽAJ

1. Rebeka	9
2. Glad	11
3. Nataša	15
4. Prevara	23
5. Sahrana	27
6. Grimaldi	31
7. Sukob	33
8. Sumrak idola	38
9. Otpozadi	44
10. Marketing 666	46
11. Silvija	49
12. Magnovenje	55
13. Kod Rebeke	67
14. Mungos i kobra	68
15. Ritual	70
16. Kapija	82
17. Ostali	83
18. Kružni tok	86
19. Rupa u glavi	107
20. Mržnja	112
21. Odrano	115
22. Piknik	118
23. Šuma duša	133

24. Uljez	150
25. Mala metafizička terapija	154
26. Silvija (II)	156
27. Rođendan	158
28. Poetika lepog	170
29. Nepoznata	183
30. Ešerove stepenice	187

1. REBEKA

Rebeka je prva žena kojoj sam prišao bez straha i kojoj sam dozvolio da mi se potpuno približi. Kao ruža što se otvara da upije kap rose i ja sam se otvorio, rascvetao... Geografija mojih osećanja bila je pre toga nekako pusta. Rebeka je taj reljef uspešno oblikovala. Osećala je ono što sam priželjkivao. Nenametljivo je istiskivala samoću iz mojih navika. Poslednji obrisi prisebnosti iščezavali su sa zaljubljenošću koja nas je opsedala, pokoravala. Reči su izvirale iz naših usta i mrtve, bez značenja, padale pod noge. Zatrpavale su nas. Naučili smo jezik tišine.

Opijenost Rebekom imala je i naličje, demonski sloj, koji se jasno ocrtavao u nepredvidivosti promene mojih stanja. Momenti moje stvarnosti bili su i očaj i ushićenje. Bio sam podloga za različita raspoloženja, kao lutka na kojoj se smenjuju maske. Plastičnost moje volje bila je očevidna. Osećanja su me mrcvarila. Hteo sam da se oduprem, da budem samo srećan, ali nisam znao kako. U trenutku kada bi Rebeka izašla i zatvorila vrata, ostajao bih prepušten onom delu sebe nad kojim nisam imao kontrolu. Tada bi na scenu stupao moj *opus arcanum*, parazit na mojoj volji, moj gospodar. Zakucavao bi eksere očaja u idealnu

sliku Rebekine lepote kroz korteks, duboko u psihu. Ukupnost mog postojanja bila je uvijena u spiralu čije dve niti behu Rebeka i samoća protkana beznađem.

Negirala je razumni deo moje ličnosti. U stvari, potiskivala ga je u deseti plan. Gledao sam iz pozadine, kroz sreću i tugu, ali nisam video. Učitavala je sebe u mene, utiskivala se kao pečat u vosak. Njen smeh značio je osmeh i na mom licu. Isto je bilo s besom... Moja dijagnoza bila je zaljubljenost, pretvorila me je u puki refleks, u biljku mesožderku što se zatvara na dodir. Nisam mislio, jednostavno sam **bio**. I bilo je lepo. I bilo je teško. Moje Ja bilo je na *stand by*. U stvari, bilo je preoblikovano u Rebečin lik. Bio sam Rebeka, njen odraz u ogledalu, duplikat. Isti u kvark. *Entity without identity*.

2. GLAD

Ležim u polutami, nepokretan, skriven od sunca. Svest održavam vodom i nikotinom. Juče zamalo da zaspim. Više se i ne sećam kada sam poslednji put spavao. Nedostaju mi snovi. Kao da sam zamrznut. Do mene ne dopire ništa iz sveta koji me okružuje. Ne vidim, ne čujem, ćutim... zatvoren u krugu sopstvenih misli. Živim u tišini. Ona je *genus proximum* moje elastičnosti, kao kristal kroz koji se prelaju amplitude između kojih oscilujem. Kao zgrade u koje sam stavljen. Omeđava me odsustvo zvukova. Nemam želju ni za kakvim pokretom. Tišina – jedan od mojih krajeva. Kao kalup koji sam izlio po svojoj ukočenosti. Telo mi je na ivici razuma. Muči me glad. Vezala mi je lanac oko vrata, vuče me napolje. Živim u ritmu Rahmanjinovog *Piano Concerto No. 3*. Smiren. Tih. Bezazlen... Čini mi se da čujem telefon. Ustajem, sudaram se sa pričama, lomim ih, drobim. Saplićem se o rečenice, motaju mi se oko nogu, šutiram slova kao kamenčiće. Razaram ostatke Rebekine prethodne posete. Izgleda da sam izašao iz sebe.

„Halo!“

Pustio sam „Suffocation“, *Effigy of the Forgotten*. Tišina puca, raspada se na komade, pada na pod, meša se sa

rečima. Vidim zvuk koji se uvlači u zidove, zauzima prostor. Prolazi kroz mene, prožima me, osećam mu miris, golica mi mozak, vilica mi podrhtava. Kroz nervni sistem struji mi *Infecting the Crypts*. Kao opijum. Pretvaram se u mrežu neurona, u nešto nalik na oblak. U biće bez mesa i kostiju, sa mozgom i dvanaest nerava koji iz njega izrastaju. Mislim da sam plav.

Glad postaje nepodnošljiva. Uzimam obličje normalnog čoveka i krećem u potragu za hranom. Tražim odgovarajući restoran. Biram. Našao sam jedan koji mi se sviđa, možda je to jedino što ga razlikuje od ostalih. Kao da prvi put jedem. Polupečene, krvave šnicle još više me razdražuju. Osoblje me gleda čudno, kao da se plaše da neću imati novca da platim. Jedem polako, smireno, kao da uopšte nisam gladan, i listam osmodnevnu poštu koju sam usput izvadio iz svog poštanskog sandučeta: šest flajera za dve picerije, reklamni katalog radnje za prodaju i popravku fotoaparata, tri škole stranih jezika, poliklinika za decu i odrasle, stolar *Žižak*, vodoinstalater, pozivnica za otvaranje novog fitnes kluba. U gomili papira, pravilno raspoređenih po stolu, nalazim i jedno pismo. Piše: „Za gospodina F“ Ko je gospodin F? Ja sigurno nisam. Nije poslato poštom. Osećam ukus tople krvi u ustima, zamišljam kako se provlači između zuba, to mi tera vodu na usta, pa je meso ukusnije, nekako slatko...

„Poštovani gospodine F, Unapred vam se izvinjavam.... moja ćerka.... problemi.... nije lepo od njega ..... ostala trudna.... ću ti..... advokata ..... ubiti u njegovom ..... vaš

prijatelj ..... razgovarajte ..... snimak na TV.... molim vas ... izvinjavam .. dete .... volim .... još jednom ....

Gospođa T.“

Anonimno pismo. Razmišljam: sigurno nije za mene. Šta da radim sa njim? Da li da ga bacim, da ga ubacim u komšijsko poštansko sandučje, možda je i do mene tako stiglo? Da li da odem u policiju, jer ipak .... pominje se ubistvo? Pijem vodu, spiram krv sa zuba, plaćam, osoblju je laknulo.

U stanu sam zatekao Rebeku. Kako je ušla? Kaže da je bilo otključano. Flešbek: *Pokušavam da zaključam vrata. Ruke mi se tresu. Drhtim na ivici svesti. Ne mogu da pogodim ključem u bravu... Uzimam poštu iz sandučeta, razvaljeno je... jedem... Razmišljam o krvi... Savijam pismo i stavljam ga u džep.*

Ljuta je. Oči su joj staklaste od suza koje zadržava. Dolazila je svakog dana prošle nedelje. Svakog dana zvala je telefonom po nekoliko puta... Ostavljala je poruke na sekretarici. Ništa! Od mene ni traga. Jednostavno nije me bilo. Znači, stalo joj je do mene. To mi je izmamilo osmeh zadovoljstva. Sada je besna. Viče. Prvi put je vidim besnu. Okrio sam još jednu njenu stranu. To je izmamilo još jedan osmeh. Situacija postaje ozbiljna, naše pokrete ispunjava napetost. Iz njenih usta izlaze rečenice i dave me kao dva udara Laokoona. Nedostaje mi snage da se oduprem. Gubim se u širini njihovih usta. Pogled mi se gasi u dubini njihovih trbuha. Razdiru me. Postajem plen. Da li da kažem „izvini“? Time bih nešto priznao, ali šta? Neću. Da li da probam sa nekom idiotskom frazom poput: „Nisam znao da si tako lepa kada si besna“? U filmovima to uvek pali... Ali iz rupe u kojoj se nalazim ne vidi se nebo.

„Zašto ćutiš? Reci mi gde si bio?“ Glas joj podrhtava, osećam u njemu nervozu i tremu.

„Ne razumem tvoj bes. Ne razumem tvoje pitanje. Bio sam kod kuće. Da li je to problem?“, progovorio sam.

„Pa zašto onda...“

Nemam snage za ovaj razgovor. Ne može se objasniti ni razumeti, a da se ne pretpostavi da lažem ili da sam lud.

„Jesi li nekada slušala 'Carcass'? Trebalo bi. *Heartwork* je baš dobar“, progovorio sam, presekavši njen monolog na dva dela kao glistu. Sada su to dva nepovezana dela: rečeno i nameravano. Ostala je nedorečena, zbunjena... Sad ona ćuti. Gleda me. Možda razmišlja o ćutanju. I eto, konačno, nakon toliko vremena proživljenog u magnovenju i polusnu, moje viđenje Rebebinog i mog sveta dobilo je logičku strukturu. Njegovo tkivo postalo je vidljivo kao žice na kišobranu. Razmišljam o razlozima, dajem odgovore na prethodne postupke. Objašnjavam sebe sebi. Povratio sam kontrolu. Opet mogu da odlučujem, da kažem „ne“. Više se ne plašim samoće, postao sam imun na njena zatvaranja vrata, kao i na njeno prisustvo. Sve do ovog trenutka Rebeba je bila moj demon. Nastavljam svoju malu igru ponovnog samopotvrđivanja. Opet ispravno upotrebljavam Ja, razumem ga.

„Stvarno nije u redu što se tako ponašaš prema meni“, odgovara mi s razočaranim izrazom lica, „plašiš me.“ Zatim nastavlja onim istim, razočaranim glasom: „Uostalom i ne moraš da mi kažeš gde si bio... Još nešto, u subotu imam premijeru u pozorištu, ako hoćeš doći, ako nećeš... ne moraš.“

Okreće se i odlazi. Vrata nije zatvorila.

3. NATAŠA

Natašu sam upoznao pre sedam godina. Stanovao sam tada sa Ognjanom. Jednog poslepodneva ona i Marija došle su kod nas. Ognjan i Marija bili su kolege sa fakulteta i već duže vreme su se muvali. Mislim da su se to večer i smuvali. Nisam siguran, ali čini mi se da jesu. Njih dve su posle toga dolazile češće. Nataša je uvek bila nekako odsutna, otuđena od svega onog što se oko nje, pa i njoj samoj dešavalo. Izgledala je prosečno; jedna od onih koje se nikada nikom nisu svidеле na prvi pogled. Jednostavno, na nju se prvo moraš navići. Lice joj je bilo osenčeno tugom, ali ne previše. Činilo se kao da mesecima, godinama, živi jedan isti dan. Telefon na trenutke razbije tu jednoličnost, lice joj se tada ozari. Odjednom, Nataša oživi, postane čovek... ali uvek se vrati monotoniji.

Kada smo se upoznali, ona se već viđala sa izvesnim Ivanom. Kasnije se za njega i udala. Iznenada. Mislim da mu je prezime počinjalo na M ili L, nije ni važno. Ta promena ju je učinila srećnom. Dani su joj postali različiti, ali to nije dugo trajalo. Počela je da živi jedan drugi dan, dan za danom jedan isti dan. Njen život može se opisati sa tri dana, moglo bi se reći da je stara tri dana: dan pre venčanja,

dan venčanja i dan posle venčanja. Da li će stvoriti četvrti – preksutrašnjicu venčanja? Htela je da bude srećna, da živi slobodno, bez velikog planiranja budućnosti, bez obaveza. Čini se da je malo živnula onog trenutka kada je počela da živi sama – Marija i Ognjan su za godišnjicu svoje veze iznajmili stan i počeli da žive zajedno. I ja sam tada povećao zapreminu u kojoj živim (dve sobe). M ili L retko je viđala, jednom u dve-tri nedelje. On je živeo u drugom gradu, nije me zanimalo kom. Mislim da je bio oficir...

Moja zainteresovanost za Natašu nekako se poklopila sa ubistvom Borisa Kovača. To se desilo pre otprilike pet godina. Bili smo zajedno na njegovoj sahrani. Njoj ga je bilo žao. To me je zaintrigiralo. Kako neko ko ga poznaje može da žali za njim? Bio je ona vrsta čoveka koji te jednostavno nervira samim svojim postojanjem. Kada priča, zato što priča, kada ćuti, zato što ćuti. Nervira kada se smeje, kada je tužan... Jednostavno, priziva smrt. Još uvek se sećam njegove teorije da su matematičari autistični. Oni, navodno, ne mogu da se uklope u svet, pa onda postaju matematičari. „Matematika je“, govorio je Boris, „odraz autizma.“ Mediokritet! Nikada mu nije palo na pamet da to što ne razume čistu matematiku ili ne vidi potrebu za njom uzrokuje njegov mit o praksi. Zašto imbecil nikada nije pomislio da je rad posledica autizma? Nisam bio siguran da on zaista zna šta je autizam. Drugo, taj njegov stav nekako mi je mirisao na lošu interpretaciju marksističkog učenja o alijenaciji. Ograničena pederčina! Takve treba ubijati odmah po rođenju!

Njegova smrt bila je iznenadna, izuzev možda za nekog matematičara koji je izračunao kada bi to verovatno moglo

da se desi. Pronašli su ga u njegovom stanu, tačnije ono što je od njega ostalo. Zato nikada nije utvrđeno kako je ubijen. Glavu su mu našli u WC šolji. U usta mu je bila ugurana četka za čišćenje te šolje. Na ivici kade stajala je čaša Borisove krvi, ispijena dopola, sa slamkom i malim suncobranom pričvršćenim za ivicu. Ostatak tela bio je spaljen kiselinom (98% H_2SO_4 , sumporna, skoro idealna), pretvoren u tečnost i spakovan u sto četrnaest staklenih litarskih flaša. Kao da je samleven, a onda rastopljen kiselinom. Glava je bila teška 3 kg i 215 g. Ako se to oduzme od mase celog tela, približno 80 kg, može se zaključiti da je upotrebjeno oko 35 litara H_2SO_4 ...

Sahrana je bila najčvršći dokaz teze da je Borisov život bio i više nego besmislen. Niz Natašino i Martino (majka) lice cure po dve suze. Svi ostali su *tužni*, tako bar izgledamo. Prizor je više nego patetičan. Ceo njegov život, dvadeset dve godine, sažet je u plamen nekoliko sveća, u nekoliko fraza sveštenika i dobovanje zemlje po kovčegu. Nisam znao da su mrtvački sanduci tako akustični... Iz daljine dopire muzika, jedva se čuje. Ipak razaznajem pesmu *Sweet Dreams* „Eurythmicsa“. Dvadesetdvo godišnja istorija našla je svoj ekvivalent u četiri suze, ostalo je ritual. Četiri suze, jedino što je uspeo da zasluži. Sve njegove radosti, uspomenne, sve što je značio, njima je obuhvaćeno.

Gledajući Natašine suze poželeo sam da je živu sahranim, u isti grob. To je bila prva ideja, prva misao, ali se ona odjednom neobjašnjivo izobličila... u požudu. Video sam je голу, to je bila druga misao. Teško sam disao, gušio se, krv se slivala u jednu tačku... Ne znam kako sam se suzdržao da je tu pred svima ne silujem.

Onda sam ugledao *njega*. Čelav poput Smrti iz Bergmanovog *Sedmog pečata*. Bled. Nosio je crnu kožnu jaknu, pripijenu uz telo. Poput onih bajkerskih. Imala je štepove koji su imitirali trbušnjake. Presijavala se kao esesovski kožni mantil. Onda me je pogledao. Krv mi se sledila. Prvi put u životu. Oči su mu bile ledenoplave. Kao da su mu zenice zaledene. Kristalne. Kao da je gledao kroz led. Neprimetno se osmehnuo, još više sam se sledio. Osmeh kao da je govorio: znam sve tvoje tajne...

Probudio je neki divlji strah u meni. Osećanje koje do tada nisam poznavao. Tog dana me je obuzeo nespokoj, koji me više nije napuštao. Od tada, Čelavac je počeo da me prati. Uvek je bio korak iza, poput savesti. Kad bih je imao... Viđao sam ga u bioskopu, diskotekama, na ulici... Pojavio bi se niotkud, izdvojio se iz gužve, presekao me onim ledenim pogledom i nestao. Stopio bi se sa masom pre nego što bih stigao da se suočim s njim. Za sobom je ostavljao strepnju...

Boris Kovač... Nije mogao da ode kao svako normalan. Morao je da ostavi duha da me progoni...

U povratku sa groblja Orlovača svratili smo u neku italijansku poslastičarnicu na sladoled. Još uvek sam osećao jezu zbog susreta sa Čelavcem.

Misli mi je zaokupio mali klempavi, verovatno vlasnik. Sedeo je na stolici u uglu i kao hipnotisan zurio u radio. Neki stari model, čini mi se sovjetski, iz prve polovine XX veka. Ponašao se kao deo inventara; sedeo je nepomično i povremeno bi odmahnuo glavom kao izrazito zbunjen čovek.

Mrtav Boris, sladoled, požuda prema Nataši, Nataša naspram mene, Bah na radiju... Bah!!! Pogledao sam klempavog, Bah je bio ključ za njegovu sumanutost. Racionalizovao sam misli i izoštrio pogled ka njegovom licu: to nije bilo lice čoveka koji se divi, to je bilo lice paćenika koji je poslednjih deset godina sedeo kao paraplegičar i pokušavao da čuje/shvati jedno od Bahovih najkompleksnijih dela – šestoglasnu fugu iz *Musikalisches Opfer*, na temu koju mu je 1747. godine zadao Fridrih Veliki.

Ušna školjka hvata talas... bubne opne vibriraju... mozak prima signal... zabada se u sujetu, kao glogov kolac u vampira... čujem Natašu! Oštrica svesti prestala je da secira malog klempavog, privučena komentarima upućenim boji moje majice.

„Gde nađe tu majicu da obučeš za sahranu?“, rekla je Nataša.

Nosio sam crvenu majicu i štrčao iz gomile crnine. Bio sam opkoljen. Pomislio sam: „Na sahrani je bila prisutna Smrt, ali ne i Krv. Zato crveno!“ Rekao sam: „Što? Mislim da sam uneo bar malo vedrine u onu sektašku atmosferu.“ Mišići Natašinog lica su mehanički, kao pred nečim morbidnim, zauzeli stav zgroženosti. Rekla je nešto ružno o mojoj crvenoj majici, nezavisno od konteksta u kojem se ona, eto, danas pojavila.

„Crveno! Volim crveno! Podseća me na krv. Imam osećaj kao da mi je koža odrana, da sam samo u mišićima, da pulsiraju, krvavi; da ja pulsiram, krvav“, odgovorio sam joj.

Lice joj je repriziralo onaj izraz odmalopre, s tim što je on bio uočljiviji. Ostalo je zamrznuto, tako iskrivljeno.

Nastavio sam: „Zamisli da ne nosim majicu, da nemam ništa na sebi i da žiletom napravim rez od Adamove jabučice do pupka, zatim drugi oko vrata, sekući samo kožu. Zamisli krvavu nit koja me polovi kao simetrala. Hvatam kožu za revere, odvajam je kao da skidam košulju. Kao da širim mantil, kao egzibicionista. Vide se krvavi mišići. Crveni. Živi. Zamisli osmeh na mom licu. Skinuo sam kožu sa grudi i stomaka. Na red dolaze leđa. Desnom rukom je odlepljujem sa levog, a levom sa desnog ramena. Presvlačim se kao zmija. Oslobađam se. Zabacujem ruke za leđa i polako svlačim košuljicu. 'Rukavi' ove krvave kožne košulje, još uvek deo celine, svlače se sinhronizovano sa leđima. Na red dolazi i glava. Ovako sa licem, izgleda kao maska. Skidam kožu lica sa kosom. Zamisli lobanju sa živim očima utopljenim u krv kako te gledaju. Sav sam od mišića, obliven krvlju. Dodiruješ ih, zavlaciš prste među žive, pulsirajuće mišiće, njihovim vrhovima osećaš toplotu krvi. Prisećaš se Drakule: *The blood is the life and it shall be all mine*. Dodirnuo sam jagodicama njenu ruku, polako skliznuvši od lakta ka noktima. Bila je mrtvački hladna i hrapava. Ježila se...

Stegla mi je ruku oznojenim dlanom i rekla: „Tako sirovo, a tako blizu. Sva ta morbidnost sedi naspram mene. Idemo odavde!“

„Ne! Ostaćemo još!“ odgovorio sam, zamišljajući da moj glas ima boju kao *Candyman* ili *Evicto Obscurantes* iz filma *Graditelj senki*. Nastavio sam presvlačenje. „Moj skelet je obložen mesom. Skidam ga, razbacujem ga oko sebe, hranim mačke, sam ga jedem. Ostaje samo kostur. Beo, prošaran crvenim nitima kao svilom. I organi. Zamisli

da možeš da dodirneš moje srce, da vidiš/osetiš kako kuca. Tu privilegiju imaju samo hirurzi. Zatim pluća, pa želudac koji vari progutani biceps...“

Počinje troglasni *Canon per Tonos*, takođe iz *Musikalisches Opfer*. Vremenom, čovečuljak sve nekontrolisanije i intenzivnije trepće, drma prstima, trese se... Kada se kompozicija završila, odnekud je izvukao daljinski i ponovo pustio *Canon per Tonos*. Znači ipak nije radio. Izvršena je transplantacija organa, zamena iznutrica, podmlađivanje... u staru ljušturu ubačen je CD plejer. Opet *Canon per Tonos*. Najviši glas izvodi kraljevsku temu, a ispod njega dva glasa vrše kanonsku harmonizaciju zasnovanu na drugoj temi. Niži od ova dva glasa izvodi svoju temu u c-molu, što je osnovni tonalitet celog kanona, a viši izvodi istu temu pomerenu za kvintu naviše. Kad se kanon završi, on više nije u c-molu, nego u d-molu. Taj završetak zapravo je novi početak... zatim prelazi u e-mol. Posle šest modulacija, ponovo se dolazi do početnog c-mol tonaliteta. Svi glasovi se tada nađu oktavu više od mesta gde su bili u početku. Ovaj postupak može se ponavljati u beskonačnost...

Tada smo počeli da se jebemo. Odmah posle sahrane. Seks sa Natašom bio je... izuzetan, i svaki naredni put sve bolji... i bolji. Dešavalo se da po dva-tri dana ne izađemo napolje. Tada smo se nekako zbližili, sprijateljili. Nismo bili zaljubljeni. Nataša se promenila, može se reći da je bila srećna. M ili L dolazio bi jednom mesečno, prenoćio, a zatim se odmah vraćao... Nas dvoje smo izlazili često, ali smo ipak najviše zajedničkog vremena provodili u tišini naših stanova. Posle dva meseca sam se pobunio.